TRYLLEPORTEN

Julemandens december – historier, der vokser med barnet

Hvorfor vi har skrevet Julemandens breve til fire forskellige aldersgrupper

Vi ændrer ikke nødvendigvis historiens grundlæggende handling. Vi ændrer, hvilken form for tænkning barnet får mulighed for at bringe i spil.

Hvorfor flere aldersudgaver?

Børns sprog, erfaringer og udvikling er forskellige. Derfor tilpasser vi ikke kun brevenes længde, men også ordvalg, begivenheder og følelser, så barnet kan tænke med. Illustrationerne er også skabt med blik for alderen: Tydelige motiver hjælper de yngste med at følge historien, mens flere detaljer og stemninger giver større børn noget at opdage og fortolke.

En historie må gerne udfordre lidt

Vores tilgang er inspireret af psykologen Lev Vygotskys idé om den nærmeste udviklingszone: Børn kan forstå og lære lidt mere med passende støtte, end de kan alene. Når I læser sammen, kan støtten helt enkelt være et billede, en forklaring eller en snak, hvis barnet selv får lyst. Det skal være hygge – ikke en test.

Hvad giver de forskellige aldre mulighed for?

1–2 år	Fælles opmærksomhed, sprog og genkendelse. Korte sætninger, lydord, gentagelser og tydelige billeder hjælper barnet med at forstå det, der sker.
3–5 år	Fantasi, følelsesforståelse og begyndende årsagssammenhænge. Små, genkendelige begivenheder, lette overraskelser og beskrivelser af følelser gør historien lettere at følge.
6–8 år	Hukommelse, sammenhængsforståelse, problemløsning og evnen til at se ting fra andres side. Flere handlingstråde og tydelige årsager og konsekvenser giver plads til at tænke videre.
9–11 år	Fortolkning, refleksion, perspektivskifte og nuanceret følelsesforståelse. Længere fortællinger med underliggende betydninger, karakterernes motiver og sammensatte problemstillinger giver mere at tænke over.

Læsning uden krav om præstation

Brevene er en fortløbende fortælling fra Julemandens december på Nordpolen. Barnet behøver hverken svare på spørgsmål eller løse opgaver. Det kan nøjes med at lytte, forestille sig og nyde historien sammen med en voksen. Hvis barnet får lyst til at spørge eller fortælle, giver det naturligt plads til fælles samtale.

Det vigtigste: Aldersgrupperne er vejledende. Alle børn er forskellige, og læseglæde og nærvær kommer før præstation. Vi beskriver de udviklingsmuligheder, historierne er skabt til at give – ikke virkninger, vi kan love.

Fagligt afsæt: Vygotsky (1978), Mind in Society. Dowdall m.fl. (2020), Child Development, om fælles billedbogslæsning og sprogudvikling. Forskningen undersøger ikke Trylleportens historier specifikt.